

4. ಮೊಳಕೆ ಬಂದ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ 15 ರಿಂದ 20 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 3 ರಿಂದ 4 ಬಾರಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೀಟವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. 20 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬರಿಲ್ ಅಥವಾ 20 ಮಿ.ಲೀ. ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ ಅಥವಾ 15 ಮಿ.ಲೀ. ಮೊನೊಕ್ರೋಟೊಫಾಸ್‌ನ್ನು 10 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಯುವಂತೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಹರಳು ರೂಪದ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಾದ ಕಾರ್ಬರಿಲ್ 4 ಜಿ ಅಥವಾ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ 4 ಜಿ ಎಕರೆಗೆ 10 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ನಂತೆ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ 4 ರಿಂದ 5 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದಲೂ ಕೀಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಸುಳಿ ನೋಡು :



ಪ್ರೌಢ 'ಕೀಟವು' ವುನ್ ನೋಡದಂತಿದ್ದು, ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವು ನೀಲವಾದ ಬೀಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲಿಡುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಮರಿಕೀಟಗಳು ಬಿಳುಪಾಗಿದ್ದು, ಕಾಲುಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಎಲೆ ಕವಚದ ಬುಡಭಾಗಕ್ಕೆ ತೆವಳಿಕೊಂಡು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯನ್ನು ಕೊರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಳಿಗರಿ ಸಾಯುತ್ತದೆ. ನಂತರ

ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕವಲುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೂ ಬಾಧೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಗಿಡಗಳಿಂದ ತೆನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

1. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. (ಜೂನ್ ಮೊದಲ ವಾರದೊಳಗಾಗಿ)
2. ಕೀಟ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ಬಾಧಿಸುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 6 ಕೆ.ಜಿ. ಪೋರೇಟ್ 10 ಜಿ. ಹರಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.
3. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಎಳೆ ಪೈರಿಗೆ ಮೀಥೈಲ್ ಡಿಮೆಟಾನ್ 13 ಮಿ.ಲೀ.ಯನ್ನು 10ಲೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸಸ್ಯ ಹೇನು



ಇವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮೃದು ಕೀಟಗಳಾಗಿದ್ದು ಯಥೇಚ್ಛ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ, ಸುಳಿ ಮತ್ತು ತೆನೆಗಳನ್ನು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ರಸ ಹೀರುತ್ತವೆ. ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಗಿಡ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಳು ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿರ್ವಹಣೆ:

ಬಾಧೆ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೀಥೈಲ್

ಡಿಮೆಟಾನ್ 13 ಮಿ.ಲೀ. ಅಥವಾ ಡೈಮೆಥೋಯೇಟ್ 17 ಮಿ.ಲೀ. ಅಥವಾ ಫಾಸ್ಫಾಮಿಡಾನ್ 5 ಮಿ.ಲೀ.ನ್ನು 10 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಅಡ್ಡಿ ಹುಳು :

ಕೀಟವು ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕಿದ್ದು, ಉದ್ದನೆಯ ಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಎಲೆ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಹಸಿರು ಭಾಗವನ್ನು ಕೊರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಿಕ್ಕೆಗಳು ಸುಳಿ ಗರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ :

1. ಕಾಂಡಕೊರಕದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪರಣೆಯಿಂದ ಈ ಕೀಟವು ಕೂಡ ಹತೋಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಬಾಧೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯ ತೆನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಫೆನಿಟ್ರೋಥಿಯಾನ್ ಅಥವಾ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ ಕೀಟನಾಶಕ ಪುಡಿಯನ್ನು ತೆನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉದುರಿಸಬೇಕು.

ಲೇಖಕರು

ಡಾ. ಕೆ.ಬಿ. ಯಡಹಳ್ಳಿ
ಡಾ. ಬಿ.ಸಿ. ಹನುಮಂತಸ್ವಾಮಿ
ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ ಹೊಸಮನಿ
ಡಾ. ಎಂ.ವಿ. ನಾಗರಾಜ
ಡಾ. ಟಿ.ಎಂ. ಸೌಮ್ಯ
ಡಾ. ಎಸ್.ವೈ. ಮುಕರ್ತಾಳ

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ

ಡಾ. ವಿ.ಆರ್. ಬೆಣಗಿ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಸಸ್ಯರೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ
ಡಾ. ಪಿ.ಎಸ್. ಹೊಗಾರ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು (ಕೃಷಿ ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ)
ನಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಶ್ರೀ ಶಿವಶಂಕರ ಹೆಚ್. ದಾನೆಗೊಂಡರ
ಸಹಾಯಕ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಬ್ಯಾಡಗಿ

ವಿನಯ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಕರು
ರಾಜ್ ಕ್ರಿಯೇಷನ್ಸ್, ರಾಣೀಬೆನ್ನೂರು

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ

ಹನುಮನಮಟ್ಟ - 581 135
ತಾ|| ರಾಣೀಬೆನ್ನೂರು, ಜಿ|| ಹಾವೇರಿ
ಫೋ:08373-253524

ಪ್ರತಿಗಳು: 1000

Raj Creations, RNR. 9844145153

ಗೋವಿನ ಜೋಳದ

ಪ್ರಮುಖ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಕೀಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ



ಆತ್ಮ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ



ಸಹಾಯಕ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಬ್ಯಾಡಗಿ, ಜ:ಹಾವೇರಿ



ಮಾರ್ಚ್ - 2010

ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಪ್ರಮುಖ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಕೀಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಿನೇದಿನೇ ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಂದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳವನ್ನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಇಳುವರಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಹ ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಬೀಳುವ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆಯಾ ಕೀಟಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟದ ರೇಖೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ತಗಲುವ ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಕೀಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಬಾಧಿಸುವ ರೋಗಗಳು

ಉರಿಜಿಂಗಿ ರೋಗ



ರೋಗದ ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬಾಧೆಯು ಮುಂಗಾರು ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಯ ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಸ್ಯದ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ರೋಗವು 25-30 ದಿವಸಗಳ ಎಳೆಯ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ತಗುಲಿದಾಗ ಅವು ಒಣಗಿ ಸಾಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಬಲಿತ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದಾಗ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಡಾಕಾರದ ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡಿ ಎಲೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆವರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಎಲೆಯು ಸುಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ರೋಗಪೀಡಿತ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಬೆಳೆಗೆ ಉರಿ/ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸತತವಾಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡು, ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾನಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ರೋಗದ ಬಾಧೆ ತೀವ್ರವಾದಾಗ ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತೆನೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಕಾಳುಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಕಾಳಿನ ಗಾತ್ರ ಅತೀ ಸಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗದ ಬಾಧೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮೇವಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಇಳುವರಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಶಿಲೀಂಧ್ರದ ಸೊಂಕು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಸಸ್ಯದ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಲಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಹಾಗೂ ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸರೆ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಜೋಳ ಮತ್ತು ಸುಡಾನ್ ಹುಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯಗಳು ರೋಗದ ಮೂಲ ಸೋಂಕಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ:

1. ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಬೀಜಕ್ಕೆ 25 ಗ್ರಾಂ ಅಜೋಸ್ಪಿರಿಲ್ಲಂ ಹಾಗೂ 6 ಗ್ರಾಂ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಹಾರ್ಜಿಯಾನಮ್ ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ತಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ಬಾಧೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.
 1. ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬೆಳೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
 2. ಬೆಳೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಸಿಗಾಲುವೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು.
 3. ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ ಬೆಳೆಗೆ 2 ಗ್ರಾಂ. ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ನಾಶಕ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುನಃ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಿಂಪರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀಟರ್ ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣ ಬಳಸಬೇಕು.
 4. ಶಕ್ತಿಮಾನ ತಳಿಗಳಾದ ಡಿ.ಎಂ.ಹೆಚ್.-1 & 2, ಇಹೆಚ್-434042 ಮತ್ತು ನಿತ್ಯಶ್ರೀ ತಳಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉರಿಜಿಂಗಿ ರೋಗ ಬಾಧೆ ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿವೆ.

ಕೇದಿಗೆ ರೋಗ



ಇದು ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗುವ ಅಂತರವ್ಯಾಪಿ ರೋಗ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ತೇವಾಂಶವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಯು ಸುಮಾರು 20-25 ದಿನಗಳ ಸಸಿ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವಾಗ ರೋಗದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹತ್ತಿಯಂತಹ ಶಿಲೀಂಧ್ರದ ಬೂಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಹುಡಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಇಡೀ ಎಲೆಯ ತಳಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ರೋಗದ ಬಾಧೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಗೆರೆಗಳು ಮಧ್ಯದ ದಿಂಡಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ತೆನೆಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡಗಳು ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು ತೆನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೇ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಪೀಡಿತ ಬೀಜ, ಮಣ್ಣು, ನೀರು, ಹಾಗೂ ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ರೋಗವು ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ:

1. ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಬೀಜಕ್ಕೆ 3 ಗ್ರಾಂ. ರಿಡೋಮಿಲ್ ಎಂ.ಜೆಡ್. ಅಂತರ್ವ್ಯಾಪಿ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ನಾಶಕ ಬೆರೆಸಿ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಸಾಲಿನಿಂದ ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಶಿಫಾರಸು

ಮಾಡಿದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

3. ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೇದಿಕೆ ರೋಗ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಾಕುಗಳಿಂದಾಚೆಗೆ ಹಾಕಿ ಸುಡಬೇಕು.
4. ಎರಡನೇ ಹಂತದ ರೋಗ ಬಾಧೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು 40-45 ದಿವಸದ ಬೆಳೆಯನ್ನು 2 ಗ್ರಾಂ. ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
5. ಹಿಂದಿನ ಗೋವಿನಜೋಳ ಬೆಳೆದ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗದ ಹಾವಳಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಆ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೇಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಬಿತ್ತಿಬಾರದು.
6. ಗಂಗಾ - 11, ಡಿ.ಎಂ.ಹೆಚ್-1 ಹಾಗೂ ಡಿ.ಎಂ.ಹೆಚ್-2 ಶಕ್ತಿಮಾನ ತಳಿಗಳು ರೋಗ ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿವೆ.

ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಬಾಧಿಸುವ ಕೀಟಗಳು

ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು:



ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಎಳೆಯ ಗಿಡಗಳಿಂದಲೇ ಬಾಧೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಗಿಡಗಳ ಸುಳಿ ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆ / ಬಲಿತ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟವು ಕಾಂಡವನ್ನು ಕೊರೆದು ಸುರಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಇಳುವರಿ

ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಪತಂಗವು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮಾಸಲು ಬಣ್ಣದ್ದು. ಮರಿಹುಳುವು ಮಾಸಲು ಬೀಳುಪು ಅಥವಾ ಗುಲಾಬಿ ಬೂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕಿದ್ದು ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ರೋಮಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ವಹಣೆ:

1. ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಆದ ಕೂಡಲೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯ ಉಳಿಕೆ (ಕೊಳೆ) ಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸುಡುವುದರಿಂದ ಕೀಟದ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು. ದಂಟನ್ನು ಮೇವಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಉರುವಲಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
2. ತೆನೆಯ ದಿಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳದ ಹಂತಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಡಬೇಕು.
3. ಎಡೆಕುಂಟೆ (ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ) ಹೊಡೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದು ನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕು.